

II Міжнародна наукова конференція «ВОЄННІ КОНФЛІКТИ ТА ТЕХНОГЕННІ КАТАСТРОФИ: історичні та психологічні наслідки»

налічувала 4517 стрільців та 161 старшину, тобто на одного офіцера припадало 28 солдатів. Особливо гостро відчувалася потреба в командирах середньої і вищої командної ланки. Наприклад, організатором захоплення влади у Львові 1.11.1918 р. була Українська генеральна команда, серед членів якої найвище військове звання мав офіцер легіону Українських січових стрільців майор Сень Горук. Хоча серед австро-угорських офіцерів у листопаді 1918 р. було троє генералів (М. Лавровський, С. Кобилянський та О. Доброволья-Вітошинський) українського походження, проте ментально вони виявилися далекими від ідей української державності і жодної допомоги в організації війська не надали. Тому у цій ситуації керівництво ЗУНР змушене було запросити на службу іноземних офіцерів. Вербували найчастіше колишніх офіцерів австро-угорської та німецької армій. Серед них було особливо багато тих, кого завершення I Світової війни застало на теренах Східної Галичини, або які служили в частинах, тут укомплектованих. У 1918 р. від них вимагалася лише письмова заява і складання присяги. Зазначимо, що це була поширена практика в Центрально-Східній Європі, де процес створення національних держав переплітався з проявами громадянських воєн. Відтак попит на військових професіоналів був високим.

З листопада 1918 до кінця 1919 рр. до Української Галицької Армії (УГА) вдалося залучити понад 400 офіцерів-іноземців. За національною приналежністю серед них було 67 австрійців, 158 німців, були євреї, чехи, італійці, поляки, угорці, хорвати, росіяни, румуни, бельгійці, канадці та серби. Високий професіоналізм та брак власних кадрів сприяв тому, що іноземці часто посідали найвищі посади у війську: серед 9 головнокомандувачів УГА у 1919-1920 рр. був німець А. Шаманек, серед 8 начальників Генштабу – А. Шаманек, угорець Г. Ціріц і хорват К. Штіпшиц-Тернава. Командирами корпусів і начальниками штабів у них у різний час були німці А. Шаманек, Р. Вурмбранд, В. Зеєгорш, Й. Куніш, Ф. Льонер, А. Ерле, Г. Кох, А. Вольф, А. Кравс, Р. Якверт, В. Льобковіц, росіянин В. Генбачов, угорець Й. Папп де Яноші, чех К. Долежалъ. Вступ до лав УГА офіцерів-іноземців дещо полегшив нестачу у професійних кадрах. Так, станом на березень 1919 р. в УГА служили 1260 офіцерів і 42110 солдатів, а у серпні – 1888 і 50000. Така диспропорція негативно впливала на загальну боєздатність армії, керованість окремими її підрозділами та їхню взаємодію зі штабами різних рівнів.

Підсумовуючи, зазначимо, що наявність упродовж 1918-1920 рр. у рядах УГА офіцерів-іноземців справила на становлення галицького війська позитивний вплив. Офіцерів-українців було більше у фронтових частинах та на командних посадах нижчої ланки, а іноземних – у штабах і серед командирів середнього і вищого ешелону.

УДК 32

Криськова Л.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

Криськова С.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ВИКОРИСТАННЯ ПЕРЕМОГИ У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ ГЕОПОЛІТИЧНОГО ВПЛИВУ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ

Kryskova L.

Kryskova S.

**USING VICTORY IN THE SECOND WORLD WAR TO RESTORE THE RUSSIAN
FEDERATION'S GEOPOLITICAL INFLUENCE**

II Міжнародна наукова конференція «ВОЄННІ КОНФЛІКТИ ТА ТЕХНОГЕННІ КАТАСТРОФИ: історичні та психологічні наслідки»

Після ознайомлення з новинами, які подаються інформаційними агентствами Російської Федерації, складається враження, що над світом нависла загроза агресії нового нацизму і фашизму. Епіцентром неофашизму і неонацизму називається Київ, а єдиної опорою світового масштабу протидії такій агресії залишається Москва. Російська пропаганда продовжує використовувати як форми, так і сенси радянської пропаганди півстолітньої давнини не лише для внутрішнього споживання, але й у Європі та світі, переконуючи, що сучасна війна проти України – це не агресія проти сусідньої суверенної держави, а продовження боротьби проти фашистів, які загрожують світові.

Росія фактично монополізувала перемогу у Другій світовій війні, оскільки, на думку російського керівництва, ця перемога є карт-бланшем на даному етапі – «ми не можемо бути агресорами, бо ми звільнили світ від Гітлера». Місце головного антифашиста сьогодні зайняв Путін, а ті, хто не згоден з російською політикою, а це українці, проголошені фашистами чи їхніми посібниками. Успішність оновленої новітніми засобами впливу на суспільну думку, хоча й старої за суттю пропаганди полягає в оперті на стереотипи і міфи, які формувалися та підтримувалися тоталітарним радянським режимом впродовж десятиліть. Пам'ять про Другу світову війну, про «Велику перемогу» була центральною у повоєнній радянській ідеології. «Велика перемога» подавалася як підтвердження правильності обраного комуністичним керівництвом курсу, могутності та нездоланності радянської влади. Вона легітимізувала владу, надала їй необхідного героїчного ореолу, стала реабілітацією радянської влади за вчинені нею жажливі злочини, перетворила почуття страху до Сталіна у почуття подяки до особи, яка «врятувала» світ від нацизму і фашизму. За межами СРСР вона сприяла становленню прорадянських настроїв у світі після Другої світової війни. Ще однією місією «Великої перемоги» є тінізація поразки СРСР у «холодній війні», спроба забути її разом з роками «ельцинської демократії». Це важливе завдання для влади, яка орієнтується на минуле «країни, з якою всі рахувалися».

Реанімація концепції «Великої перемоги» є лише одним з елементів сучасної політики Росії, суттю якої є відновлення впливу на пострадянському просторі. Отже, міфи про війну в Росії виконують не просто певну гуманітарну функцію, але й розглядаються як важливий інструмент відновлення геополітичного впливу Росії.

УДК 94 (477)

Лозовий В., д. істор. н., проф.

Національний інститут стратегічних досліджень, Україна

«РУСКІЙ МІР» ЯК ІДЕОЛОГІЯ ТА ПРАКТИКА ВІЙНИ ПРОТИ УКРАЇНИ (В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ)

Lozovyi V., Dr, Prof.

«RUSSIAN PEACE» AS AN IDEOLOGY AND PRACTICE OF THE WAR AGAINST UKRAINE (IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION PROCESSES)

На початку XXI ст. кремлівська верхівка проголосила курс на зміцнення влади та посилення впливу російської держави на міжнародній арені. Потреба повернення Росією статусу наддержави, яка повинна брати участь у формуванні основ світопорядку, пояснюється існуванням окремої «великої російської цивілізації». Російська цивілізація – це держава разом з «руським міром», під яким розуміється мережа людей і спільнот за межами Російської Федерації, так чи інакше включених у російський культурний та мовний простір. Його основою є сакральне поняття «Свята